

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput III. Altissimam, functissimam, divinissimam bane Theologiam in
primo maximoque mandato, aliisquw oraculis sacris findatissimam,
communis reliquorum Sanctorum traditio corroborat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

det & Propheta, " id est, in dilectione Dei ex toto corde, & proximi tanquam suus: videlicet ut intelligeretur nullam esse aliam dilectionem, quâ quisque diligit seipsum, nisi quod diligit Deum. Qui enim aliter se diligit, potius se odisse dicendus est. . . . Quia igitur nemo, nisi Deum diligendo, diligit seipsum. . . . debet & proximum diligere tanquam seipsum, ut quem potuerit hominem. . . . adducat ad colendum Deum.

9°. Lib. 4. confess. c. 12. ne animas quidem hominum in se, & propter se, amare permittit, sed in Deo dumtaxat: *Si placent animæ, in Deo amantur, quia & ipsa mutabiles sunt, & in illo fixæ stabiluntur; alioquin irent & perirent. In illo ergo amantur, & raptæ ad eum tecum quas potes, & dic eis: Hunc amemus, hunc amemus, &c.*

10°. Imò nec sanctissimam Christi humanitatem, seu Christum, secundum naturam humanam, & ea quæ temporaliter propter nos gessit, amore mansorio, seu propter se finaliter, amare permittit lib. 1. de doctr. christ. c. 34. *Ex quo intelligitur, quod nulla res in via tenere nos debeat, quando nec ipse Dominus, in quantum via nostra esse dignatus est, tenere nos voluerit, sed transire; ne rebus temporalibus, quamvis ab illo pro salute nostra susceptis & gestis, hæreamus infirmier, sed per eas potius curramus alacrius, ut ad Deum provehi atque pervehi mereamur. Et cap. 35. Hoc ergo ut nossemus. . . . facta est tota pro salute nostra, per divinam providentiam, dispensatio temporalis, quâ debemus uti; non quasi mansoria quâdam dilectione atque delectatione, sed transitoria potius, tanquam via, tanquam vehiculorum, vel aliorum quorumlibet instrumentorum; aut, sicut congruentius dici potest, ut ea quibus ferimur, propter illud ad quod ferimur, diligamus.*

11°. Ad quod significandum Christus Joan. 16. Discipulos suos, adhuc imperfectos, monuit de necessitate subtrahendi suam ipsis humanitatem, abeundique ad Patrem; *Si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos. Quia videlicet humanitati illi, licet sanctissimæ, propter se finaliter inhærens amor Discipulorum, impedimento erat receptioni Spiritus sancti, uti Augustinus dicit tr. 94. in Joan. verba proximè relata sic explicans: Expedi vobis, ut hac forma servi aseratur à vobis: caro quidem factum Verbum habito in vobis; sed nolo me carnaliter adhuc diligatis. . . . Quia si carni carnaliter hæseritis, capaces Spiritus non eritis. Et infra: Non potestis capere Spiritum; quamdiu secundum carnem persisteris nosse Christum.*

12°. 10°. Nec ipsas etiam creatas virtutes propter se, seu propter creatam earum honestatem, in ea finaliter sistendo, amari posse docet in locis cap. 4. proferendis. Sequiturque ex proximè dictis. Si enim nec ipsa quidem sanctissima humanitas Christi esse potest finis etiam negativè ultimus amoris nostri; idem (eadem ratione) de creatis virtutibus dicen-

Tom. I.

dum. Eadem (inquam) ratione: quia scilicet nec virtutes, nec humanitas Christi, seu Christus secundum humanam naturam, præcisè rationem habent finis nostri, sed mediorum; seu (ut Augustinus loquitur) *vehiculorum*, seu *viam ad finem*. Ideoque amari debent ut media, ut via, ut vehicula, non ut finis. Transitoria proinde, non mansoria dilectione, ut Augustinus concludit.

Ex his facile quisque videt profunditatem, sublimitatemque Augustinianæ doctrinæ, quamque merito Augustinus *Doctorem Aquila* nuncupetur. Merito namque dicitur *Aquila Doctorem*, cujus doctrina tam sublimis est & excelsa; ut & se erigat, & corda nostra erigi velit, non solum super terram, & super omnem ambitum aëris & cæli, sed & super omnem exercitum Angelorum; omnemque constitutionem invisibilium potestatum; donec perveniatur ad Deum. *Non prohibet* (inquit expositione 2. in epist. Joan.) *non prohibet te Deus amare ista, sed non diligere ad beatitudinem, sed ad hoc probare & laudare, ut ames Creatorem. . . . ad hoc utique arrham dat sponsus, ut in arrha sua ipse ametur. . . . Non ad fruendum hoc ametis, quod ad utendum habere debetis. Nam si eis, quibus utendum est, frui voluerimus, impeditur cursus noster, & aliquando etiam desectitur, ut ab iis rebus, quibus fruendum est, obtinendis, vel retardemur, vel etiam revocemur inferiorum amore præpediti. Lib. 1. de doctr. christ. c. 3.*

CAPUT III.

Altissimam, sanctissimam, divinissimam hanc Theologiam in primo maximoque mandato, aliisque Oraculis sacris fundatissimam, communis reliquorum Sanctorum traditio corroborat.

Quia omnes amores nostros in Deum propter se dilectum finaliter referendos, communis Sanctorum traditio docet, uti videbimus libro sequenti. Primumque & maximum mandatum, Basilii, Theodoretus, Victor Antiochenus, Franciscus Assisias, Aquinas, Thomas Villanovanus, &c. cum Augustino sic explicant, ut omnis deliberatus amor noster vel Dei propter se, vel propter Deum finaliter esse debeat; uti vidimus lib. 6. c. 5.

Sanctus quoque Leo Papa, serm. 5. de jejunio septimi mensis, animi rationalis mansorium amorem, cum Augustino, Fulgentio, Gregorio & Authore Libri de substantia dilectionis (Prolegomeno 6. c. 10. relatis) adæquatè dividit in amorem Dei & creaturæ, sive in amorem rerum æternarum & temporalium; aens creaturis, seu temporalibus, transeunter utendum, tanquam viatico itinerris; non verò illis per amorem insistentium; veluti illecebrâ mansionis, nec eas proinde amandas amore mansorio, sed transitorio: *Duo sunt amores, ex quibus omnes procedunt volunt-*

N

tates. . . Rationalis enim animus, qui sine dilectione esse non potest, aut Dei amator est, aut mundi, id est, creaturæ. In dilectione Dei, nulla nimia. In dilectione mundi, cuncta sunt noxia. Et ideo æternis rebus inseparabiliter inhaerendum, temporalibus verò transeuntiter utendum est, ut peregrinantibus nobis, & ad patriam redire properantibus, quidquid de profperitatibus mundi hujus occurrerit, viaticum sit itineris, non illecebra mansionis.

Hoc est quod aliis verbis l. 9. de Trin. c. 7. Augustinus insinuaverat, mansorium amorem adæquatè dividendo in charitatem & cupiditatem, charitatem sumendo pro quavis casta Dei propter se dilectione; cupiditatem, pro amore creaturæ non propter Deum; *Nemo volens aliquid facit, quod non in corde suo prius dixerit, sive cujus verbum in corde suo non conceperit: quod verbum amore concipitur, sive creaturæ, sive Creatoris. Ergo aut cupiditate, aut charitate. Quasi dicat: nemo volens aliquid facit, quod non amore facit, vel creaturæ, vel Creatoris. Ergo nemo volens aliquid facit, quod non facit aut cupiditate, aut charitate: si enim facit amore mansorio creaturæ, facit cupiditate. Si facit amore mansorio Creatoris, facit charitate. Quam l. 3. de doctr. christ. c. 10. definit: *Motum animi ad fruendum Deo propter ipsum, & se atque proximo propter Deum. Cùm igitur mansorium amorem medium inter charitatem & cupiditatem (taliter acceptas) Sanctorum Theologia non admittat, omnis amor creaturæ non propter Deum, secundum eandem Theologiam, est cupiditas: cùm non sit charitas. Omnis verò cupiditas est amor inordinatus, id est, peccatum, vel non sine illo. Et ideo Author Libri de substantia dilectionis apud Augustinum to. 6. Omne (inquit) quod præter charitatem agitur, non ordinata charitas est, sed inordinata cupiditas. Vide supra l. 4. cap. 5. & Prolegom. 6. cap. 10.**

16 Denique laudatis Sanctis concinunt, Anselmus, Bernardus, Hugo Victorinus, Laurentius Justinianus, S. Thomas, &c. Siquidem Anselmus Monologii c. 66. *Nihil (inquit) est apertius, quam rationalem creaturam ad hoc esse factam, ut summam essentiam amet super omnia, sicut ipsa est summum bonum: immò ut nihil amet, nisi illam, aut propter illam. Quia illa est bona per se, & nihil est aliud bonum, nisi per illam.*

17 S. Bernardus in Soliloq. Verissima summæ justitiæ regula nihil nos amare permittit extraneum, Deus. Et infra: *Deus solum amari debet à Creatore Deo, & à creatura Dei. Lib. de natura & dignitate amoris cap. 7. Luce clarius constat, nihil debere amari, nisi propter Deum: non enim Deus dignatur amari cum aliqua re, que propter ipsum non amatur. Seim. 5. in Cœna Dom. Sic diligendus est proximus, ut in illo semper diligatur Deus. Si sic diligis proximum, complesti mandatum. Debet enim sic diligere proximus, ut amoris causa semper sit Deus. Et*

Seim. 8. *Omnis creatura jure creationis ab illo est, & omnis creatura, in eo quòd creatura, bona est. Debet ergo ad hoc diligere creaturam, ut in ipsa Creator ametur: non ipsa per se, at per eum qui illam creavit. Qui enim sic diligit aurum; argentum; possessionem, variam suppellectilem; ita quòd hæc sunt sibi causa amoris, profectò non est in illo charitas Patris. Diligendus ergo Creator in cunctis creaturis est.*

Hugonis Victorini & S. Thomæ ad idem 18 testimonia habes lib. 6. c. 5. n. 46.

S. Laurentius Justinianus fol. 193. *Pudeat 19 hominem, creaturis inhaerendo, non amare bonum unde bona sunt.*

CAPUT IV.

Nullam creaturam propter se finaliter ordinare diligi, validissimis rationibus, Theologicis & Philosophicis, demonstratur.

Tres priores rationes produximus lib. 7. c. 20. Prima petitur ex eo quòd nulla creatura habeat esse, vel bonitatem, finaliter propter se. Nulla proinde habeat amabilitatem finaliter propter se. Solam quippe amabilis est, in quantum bona est.

Secunda petitur ex eo quòd nulla creatura in ordine rerum habeat rationem finis, etiam negativè ultimi; nulla proinde rationem finis, etiam negativè ultimi, habere possit in ordine amoris.

Tertia ex eo quòd sicut nulla creatura habet esse à se, sed à Deo; sic nulla esse & amabilitatem habet propter se, sed propter Deum. Vide rationes istas fufius deductas ibidem.

Quarta ratio sumitur ex Augustino lib. 22. 11 contra Faustum c. 78. *Est homo iniquus, cùm propter seipsas diligit res, propter aliud assumendas. Sic enim, quantum in ipso est, perturbat in se ordinem naturalem, quem lex æterna conservari jubet. Atqui omnis creatura ab homine assumenda est propter aliud, videlicet propter Deum, utpote qui universa propter semetipsum operatus est. Proverb. 16. estque creaturarum omnium alpha & omega, principium & finis. Ergo fit homo iniquus, cùm propter se diligit creaturam, quæcumque illa sit.*

Quinta ratio est, quia fit homo iniquus, 12 quancumque in volendo & amando subducit se à fine, ad quem volendum & amandum à primo movente Deo movetur ad volendum & amandum. Sed hoc facit quancumque creaturam amat, non propter Deum, sed propter ipsam finaliter creaturam. Major perspicua est: quancumque enim homo subducit se à fine, ad quem volendum & amandum à Deo primo movente movetur ad volendum & amandum, subducit se ab ordine primi sui moventis, primique principii. Quod ideo iniquum est & inordinatum, quia cùm homo nihil velle & amare queat